

انتشارات تازه‌ی جغرافیایی

اصول و روش‌های برنامه‌ریزی ناحیه‌ای

تألیف: دکتر حسین آمایش و دکتر علیرضا استعلامی

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۲، ۳۰۷ ص.

نگاهی گذرا به پیش‌گفتار کتاب فصل‌های سیزده گانه این کتاب نشان می‌دهد که شالوده و بنای حرکت در تدوین کتاب در بعد ناحیه‌ای بوده مؤلفان، ناحیه را مناسب‌ترین فضای جغرافیایی برای اجرای طرح‌های آمایش سرزمین دانسته و کاربرد روش‌ها و مدل‌های ارائه شده را در مقایسه ناحیه‌ای با توجه به رابطه‌ی تنگاتنگ شهر و روستا و برهم کنش‌هایی که بین این دو واحد جغرافیایی وجود دارد، ضروری تشخیص داده‌اند. آنها در عین حال از یک سو «تاکید بیش از حد روی منحصر بودن ناحیه»^۱ را نمی‌پذیرند و از سوی دیگر «برنامه‌ریزی ملی و منطقه‌ای را در بیشتر موارد جوابگوی نیازهای ناحیه‌ای نمی‌دانند»^۲ و بر

۱- پیش‌گفتار کتاب ص الف.

۲- همان.

مبانی چنین دیدگاه و نگرشی است که بهره‌گیری از اصول و مدلها و روش‌های ارائه شده را در قالب برنامه‌ریزی‌های ناحیه‌ای مفید می‌دانند.

به نظر نویسنده‌گان، مطالب کتاب به گونه‌ای تنظیم شده است که می‌توان در سه مقطع آموزش عالی (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) از آن سود برد. مطالب کتاب در دو بخش نظری و عملی به شرح زیر تنظیم یافته است.

- بخش اول: کتاب که به مبانی نظری اختصاص یافته شامل: سرفصل‌های زیر است:

فصل یکم: تعاریف، مفاهیم و اصطلاحات بنیادی برنامه‌ریزی.

فصل دوم: انواع و سطوح گوناگون برنامه‌ریزی.

فصل سوم: ناحیه و برنامه‌ریزی ناحیه‌ای نو.

فصل چهارم: مبانی نظری برنامه‌ریزی ناحیه‌ای

فصل پنجم: سابقه برنامه‌ریزی ناحیه‌ای در جهان و ایران.

- بخش دوم: مبانی عملی: مدلها، روش‌ها و فنون برنامه‌ریزی ناحیه‌ای

فصل ششم: روش‌ها و مدل‌های اقتصادی - اجتماعی برنامه‌ریزی ناحیه‌ای.

فصل هفتم: روش‌ها و مدل‌های اقتصادی - اجتماعی تعیین درجه‌ی توسعه یافتنگی در برنامه‌ریزی ناحیه‌ای.

فصل هشتم: روش‌ها و مدل‌های انتخاب مرکزیت مکانی در برنامه‌ریزی ناحیه‌ای.

فصل نهم: روش‌ها و مدل‌های فضایی برنامه‌ریزی ناحیه‌ای در انتخاب مرکزیت مکانی.

فصل دهم: روش‌های و مدل‌های جاذبه‌ای و قابلیت دسترسی در برنامه‌ریزی ناحیه‌ای.

فصل یازدهم: روش‌ها و مدل‌های کشاورزی در برنامه‌ریزی‌های ناحیه‌ای.

فصل دوازدهم: روش سطح‌بندی و استانداردهای خدمات رسانی در برنامه‌ریزی ناحیه‌ای.

فصل سیزدهم: روش‌ها و مدل‌های تجزیه و تحلیل جمعیت در برنامه‌ریزی ناحیه‌ای.

علاوه بر فصل‌های یادشده، چهار پیوست در مورد توانمندی‌های محیطی در مطالعات ناحیه‌ای، فهرست تفصیلی مطالعات در برنامه‌ریزی ناحیه‌ای- منطقه‌ای، فهرست تفصیلی بررسی‌های جمعیت در ناحیه و منطقه و علایم و راهنمای استاندارد برای تهیه نقشه‌های موضوعی در برنامه‌ریزی‌های ناحیه‌ای؛ بر مطالب کتاب اضافه شده است.

امید است روش‌های مطرح شده در کتاب در مطالعات و برنامه‌ریزی‌های ناحیه‌ای مورد توجه قرار گیرد و آمایش‌های ناحیه‌ای کشورمان در بستر نو حرکت کند و پیاده شود.

نشریه‌ی فضای جغرافیایی، انتشار این کتاب به نویسنده‌گان محترم آن تبریک می‌گوید و مطالعه‌ی آن را به دانشجویان جغرافیا توصیه می‌کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نویسندها و پژوهشگران محترم

پیش از ارسال مقاله به نکات زیر توجه فرمایند.

- ۱- موضوع مقاله مربوط به یکی از گرایش‌های شاخه‌های دانش جغرافیا باشد.
- ۲- مقاله‌های علمی و پژوهشی در ارتباط با مسایل جغرافیایی ایران در اولویت چاپ قرار خواهند گرفت.
- ۳- مقاله‌های اصیل ترجمه شده در صورتی چاپ خواهند شد که به همراه با اصل مقاله به دفتر مجله برسد. ضمناً تدوین مقاله ترجمه‌ای نزدیک به زمان حال باشد و در انتقال مفاهیم نوآورانه جغرافیایی به کشورمان اثر گذار باشد.
- ۴- مجله از چاپ نتایج طرحهای تحقیقاتی مصوب در مراکز و نهادها استقبال می‌کند، به شرط آن که قبلًا در مجله‌های دیگر چاپ نشده باشند.
- ۵- مقاله‌های جغرافیایی ارائه شده در مجامع علمی به شرط آنکه مربوط به کشورمان باشد.
- ۶- مقاله ارسالی حداقل ۲۵ صفحه، در قطع A4 تایپ شده باشد.
- ۷- چکیده‌ی مقاله، همراه با متن انگلیسی آن در ۱۰ سطر تنظیم شود (در صورت عدم تسلط بر زبان انگلیسی، ترجمه‌ی آن توسط نویسنده مقاله ضرورت نخواهد داشت).
- ۸- تصویرهای مقاله سفید و سیاه و بسیار خوانا باشد.
- ۹- مقاله به طور سلیس و روان نگارش یابد، هر چند که اکثر مقاله‌ها، طبق تضمیم هیأت تحریریه ویرایش علمی، ادبی و نگارشی می‌شوند.

- ۱۰- در بیان مفاهیم و مطالب جغرافیایی متن مقاله از واژه‌های فارسی استفاده شود و معادل لاتین برخی از کلمات، و در صورت نیاز با توضیح لازم در پاورقی آورده شود.
- ۱۱- منابع مورد استفاده اعم از داخلی یا خارجی در متن مقاله با ذکر نام نویسنده و سال انتشار قید خواهد شد و در آخر مقاله نیز منابع کامل با ذکر نام خانوادگی و نام مؤلف، عنوان کتاب، نام ناشر و تاریخ انتشار نوشته خواهد شد.
- ۱۲- نویسنده‌ی مقاله مسؤول محتوای مطالبی است که در مقاله ارائه نموده است.
- ۱۳- هیأت تحریریه مجله در رد یا پذیرش مقاله مجاز است.
- ۱۴- آدرس کامل نویسنده مقاله، نام خانوادگی، نام، سمت و شغل و شماره تلفن به منظور ارتباط در رفع برخی ابهامات احتمالی قید شود.
- ۱۵- مقاله‌هایی که چاپ آنها مورد تأیید هیأت تحریریه قرار نگیرد، عودت داده نخواهند شد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پortal جامع علوم انسانی